

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA

Bd. Regele Ferdinand No. 5.

A R A D.

Redacția pentru Banat: TIMIȘOARA,
Hotel „Ferdinand” camerele Nr. 21 și 22.

DIRECTOR:

CONST. I. ȘTEFĂNESCU

Ecoul

Apare zilnic la orele 8 după-amiază!

Note zilnice

Despre cultul drapelului, — crez care n'ar mai trebui bagatelizat, pentru a nu spune: in-sultat, jignit mitocănește și ne-românește, tocmai de către aceia cari au întâia datorie să-l respecte pilduitor, — ne-am ocupat în prea numeroase rânduri, fără să nregistram însă, rezultatele dorite. Altcum n'ar mai fi fost nevoie să tot revenim.

Să fie, oare, atât de greu de priceput: unde trebuie să se oprească prostia și ce este pudoarea?...

Numai așa se poate explica ușurința cu care se arborează drapelul țării, — în văzul și cu ordinul autorității unorii, — până și pe la petreceri, unde s'adună rumânul de gât și cu frate-său un-gur... să se mai cins-tească și să pedepsească duș-maneaua cu ciardașuri până n'zori de zi. (Nu glumim deloc. Petrecerile mixte sânt foarte frecvente dela o vreme, dar cu cântece de pustă, urlate și de-ai noștri, să țină isonul tovarășilor de chef, să nu se supere cum-va...).

Nu mai departe decât Sâmbătă, de dimineață, la intrarea trenurilor din gara Timișoara, toți călătorii străini se întrebat: „ce mare sărbătoare, națională, sau ce festivitate așa de seamă, au românii?” La fel și românii, cari veneau din restul țării. Ce se nămplase? Ghirlandele de multiple stegulețe naționale, cât și toate steagurile mari, cu cari s'a pavoazat gara, cu prilejul congresului corpului didactic al școalelor profesionale, — care a avut loc în primele zile ale săptămânii, — au rămas neștrânse de trei zile.

Ușurința cu care a răspuns un organ al stației când a fost întrebat, de ce nu s'au strâns încă steagurile dacă congresul s'a terminat, prin o mișcare tipică din umeri și apoi răspunzând cu em-fază „păi, nu-i mai frumos așa?”... trădează originala repăsare de cele sfinte ale onora dintre cei unși cu titlul oficialității.

Lăsând pe seama cetitorilor cu-venitele felicitări... pe cari le merită cu vârf și îndesat asemenea exemplare de slujbași, ne adresăm capilor, domnilor „șefi”; rugându-i să fie în viitor mai vigilenți. Nepăsarea, când e vorba de respectul cuvenit drapelului, înseamnă: amnezie și batjocură. Deci, fiți puțin mai la datorie, domnilor, sau declarați-vă curațios: imbecili, și lăsați locurile altora, mai conștienți.

A propos de noua campanie de a duce de câteva săptămâni împotriva României presa ungurească dela Budapesta. — Între alte bazaco-ni se scriu și următoarele: „Un-gurii din Ardeal au ajuns să aspire milă. Ei sânt condamnați să cerșească...”

„Căci tu, fă!”

„Cum dracul n'au un-gurii școli, — deci, cooperative și întreprin-deri comerciale și industriale...”

„...au obraz-nicia ungurească, precizăm: că până și șefii de gări mutați în timpul din urmă dela o stație la alta, din motive perfect justi-ficate, au nimerit tot bine. Nă-scuși, se vede în zodia porcului, au fost mutați numai în stații unde sânt încărcări... și ușor de înțeles este: ce venituri vor avea în timp ce șefii de stații români și de sânge se vor limita numai la salariu.

Dar despre tot numai ai dum-nealor, cari huzuresc, de-o pildă, în serviciile ministerului de finanțe, să mai pomenim? Și ăștia sânt în mizerie? Or fi cră-pând, dar nu de foame, ci de îmbuibăți ce sânt de milioanele făcute, — tocmai sub prea tole-ranta stăpânire românească.

Așa am putea urma cu notarii, cu întreprinderile ungurești, — cari toate fac evaziune fiscală, — și cu toate categoriile de „prigoniți”, cari, cu toată „ne-norocirea abătută asupra lor”, toți au o mai bună stare decât elementul românesc.

Întrucât atinseserăm chestiunea evaziunii fiscale, — care se să-vârșește pe o mai mare scară în Transilvania și cu osebire cu concursul funcționarilor minoritari, — ne găsim în posibilitatea, rezultată din niște calcule foarte categorice, să facem următoarele precizuni:

Dacă i-ar plăti statul mai bine, chiar foarte bine, pe slujbașii săi dela fisc și i-ar băga la ocnă când i-ar prinde cu potlogării, nu tolerându-i ca pe Schram János, zis Simu, — n'ar mai ex-ista evaziuni și s'ar mări consi-derabil cifra încasărilor. În con-secință, statul ar putea încasa foarte ușor, din dările ce i se cuvin bineînțeles, nu mai puțin decât frumoasa sumă de treizeci miliarde lei anual.

Trebue însă, repetăm: plătit sat-isfăcător funcționarul, să-și facă complet datoria; iar când e sur-prins, că nici în atare condițiuni de salarizare nu i cinstiți, să fie crunt pedepsit, — pentru a tăia pofta și altuia să-și mai bată joc de averea publică.

Când însă un controlor fiscal are 2000 și câțiva lei pe lună, (nu mai vorbim de percepător și de administrator), cum să-și in-chipuie cineva, că o să rămână integru funcționarul căruia îi um-blă copii cu degetele afară din ghețe, sau nevastă-sa zace pe patul morții, să nu primească teancul de bancnote pe care i-l oferă cel care are interesul să plătească numai un sfert sau și mai puțin decât ar trebui.

Deci, de-aci pleacă întreg calcu-lul nostru: Statul nu pierde nu numai sub raport moral, că n'ar funcționarii demni care-i trebuie dar face și o afacere proastă, ținând asemenea slujbași. Căci pierderile statului, adică sumele cari i se cuvin din diferitele im-pozite și taxe, pe cari nu le inca-sează astăzi, sânt de optzeci de ori, de o sută și de obiar două sute ori mai mari decât șperțul pe care-l încasează funcționarul să-l satisfacă pe cel care nu vrea să-și plătească obliga-țiunile.

Prefectul de Timiș-Torontal și afacerea piariștilor timișoreni

Ce-a voit să spună d. dr. Dim. Nistor în „înteruperea” înregistrată de „Temesvári Hirlap”?

— O lămurire este absolut necesară —

Cu ocazia congresului cor-pului didactic al școalelor de arte și meserii, presa minoritară din Timișoara a profitat de prezența d-lui ministru dr. C. Angelescu pentru a aborda, într-o convorbire cu d. ministru al instrucțiunii — și cu scopuri ușor de imaginat — chestiunea litigiului dintre mu-nicipiul Timișoara și ordinul piariștilor, litigiu aflător în fața instanțelor judiciare, cu șanse incontestabile de a fi câștigat de partea alături de care este adevărul, — adică de municipiu.

„Intervenție” sau altceva?

D. ministru dr. C. Angelescu a dat răspunsuri foarte prudente, ocolind pre-cizările într-o chestiune în care precizările nu sânt, — cum spune d. dr. Nistor, — de re-sortul ministerului instruc-țiunii.

La convorbirea aceasta s'a nimerit a fi prezent și d. dr. Dim. Nistor. Cel mai fără de tact prefect al guvernului ac-tual, deși n'a fost interogată nici de d. ministru dr. C. Angelescu nici de redactorul lui „Temesvári Hirlap” — în care a apărut convorbirea — a fă-cut o întrerupere, în care spu-ne că „liceul piarist nici nu mai este un institut de învă-țământ minoritar, fiindcă limba de propunere acolo este cea românească”. Iată, în facsimil, crâmpeliul din „Te-mesvári Hirlap”, care dovedește că prefectul de Timiș-Torontal, vărându-se ca mă-raru n'ciorbă în convorbiri în care n'a fost solicitat, a spus un lucru peste care nu putem trece fără a încerca să-l lămu-rim complet:

Nistor Dumitru dr. Körbevetette, hogy a piarista gimnázium már nem is kisebbségi tanintézet, mert románul tanítási nyelv. Coman Agoston megjegyezte, hogy a város fizikal tart igényt a telekre.

E clar: între d. prefect dr. Dim. Nistor și d. primar prof. Aug. Coman a fost, în cursul acestei convorbiri, o evidentă deosebire de vederi, decarece, — după „întreru-perea”, deplasată sau cu tăle, a prefectului, d. primar prof. Aug. Coman, care de aseme-nea a fost de față la convor-bire, dar s'a ferit de gafe, a ținut să repare eroarea pre-fectului, adăugând că mu-nicipiul Timișoara ridică cu drept cuvânt pretențiuni asupra te-renului piariștilor.

Semn de întrebare

Ce rost a avut „întrerupere” făcută de d. prefect dr. Dim. Nistor și care este înțelesul ei? În felul cum a apărut în „Temesvári Hirlap”, aceas-tă întrerupere are aerul

unui certificat pentru ordi-nul piariștilor și pentru li-ceul acestui ordin. De alt-fel, dacă nu era așa, »Te-mesvári Hirlap”, nici n'o înregistra, — de asta pu-tem fi siguri.

Mărturisim că noi n'am voit să credem că d. prefect dr. Dim. Nistor a fost în stare să se pună într-o postură atât de penibilă: să riște o „întreru-pere” în interesul ordinului piariștilor, atunci când șaptele acestui ordin se găsesc în cercetarea instanțelor de ju-decată.

Totuși, d. dr. Nistor n'a desmintit nici unde această „întreru-pere”. Și nu putem presupune că n'ar fi avut conștiință de felul cum a reprodus o „Temes-vári Hirlap”, care trece doar pe la cenzură, iar cenzura se face la prefectură.

De acord că limba de pre-dare în liceul piariștilor este cea românească, dar atâta lu-

cru nu e suficient pentru a spune că acest institut de în-vățământ nu este minoritar.

Statuia Sfântului Ștefan, de pe edificiul liceului pia-rist, cu coroana Ungariei pe cap, e și ea românea-scă? Și putem presupune că d. prefect dr. Dim. Ni-stor n'avea cunoștință de existența acestei statui de edificiul liceului piarist?

În acest caz: ce fel de prefect e d. dr. Nistor?

D. prefect dr. Dim. Nistor e dator să lămurească aceste che-stiuni.

Pentru prestigiul scaunului de prefect, pe care-l ocupă vremel-nic, e dator să spună dacă se solidarizează cu ordinul piarist, sau dacă, — ceea ce suntem gata a crede, — ziarul „Temes-vári Hirlap” i-a reprodus greșit „întreruperea”.

O a treia ipoteză nu există.

Evrei catolici sau unguri mozaici?

În ședința de ieri a Comi-siei Interimare a municipi-ului Arad, s'a discutat chesti-unea certificării naționalității minoritarilor cari au copii de școală.

Partidul maghiar, dupăcum am scris ieri, s'a amestecat în chestiune și s'a angajat să întocmească o listă a celor cari doresc să li se certifice naționalitatea maghiară, pen-trucă, vezi Doamne, nimeni nu s'a găsit să se declare evreu sau neam, ci doar un-gur(?). Să-i fie de bine!

Iată însă ce-a hotărât Co-misia Interimară, la propu-nera d-lui Al. Constanti-nescu, cu tot sbuciumul d-lui Parecz:

Să se eibereze certificate în cari primăria să ia act de declarația părinților elevilor. Atât! Mai mult nu se poate. Căci de unde până unde ar veni primăria să certifice că Fischer e „ungur” sau că el vorbește ungurește în fami-lie? Dar, ce, are orașul câte-un delegat de fiecare familie pentru a constata ce limbă vorbește? Și chiar în cazul când mie îmi convine să vor-besc turcește, chinezește sau esperanto în familie, însem-nează oare că naționalitatea mea e... „esperanto”, adică internațională?

Ori dacă evreii ardeleni vorbesc ungurește în familie, sânt oare și... catolici (căci n'am prea văzut un-gur mo-zaic)?

Dar bine, evreii din vechiul regat sau din Turkestan sânt tot unguri? Nu. Dece dar Fischer crede că e mai bine ca fuca d-sale să cerceteze o școală maghiară?

Fiecare naționalitate cu școala ei! Credem că nu-i prea puțin. Dar dacă nu-i convine cuiva, atunci poștea-scă de-și trimite odraslele la școala statului. O să-l ve-dem noi pe d. director al li-ceului maghiar cum o să se revizuiască naționalitatea ele-vilor înscriși la d. sa.

Încă un cuvânt! De ce „Reg-gei” e atât de ostil față de d. Zabb? Il doare că Zabb se simte român? Dar le-a ap-ărat teza. Asta nu se trece la socoteală?

D. C.

Se reintroduce prima de export la cereale

Comisia economică a guver-nului, în urma expozeului fă-cut de d. ministru Teodorescu, a hotărât în ședința de Vi-neri, să se reintroducă pri-ma de export la cereale, avându-se în vedere că o re-dresare a balanței comerciale nu se va putea obține decât prin creșterea exportului de cereale.

OFICIUL NAȚIONAL AL COOPERĂȚIEI ROMÂNE
Școala de Contabilitate și Educație cooperatistă, Lugoj

Circulara No. 210

Se aduce la cunoștința tuturor că Școala de educație cooperatistă și agricolă din Lugoj, strada Bocșei nr. 1., al cărei scop este luminarea și educarea maselor în spiritul cooperatist, va funcționa în anul școlar 1934-35 potrivit următoarelor dispozițiuni:

Raza de activitate a școlii este: Banatul, Partea de Vest a Ardealului și a Vechiului Regat împreună cu ținutul Crișanei. La cerere se primesc elevi și din toată țara.

Cursurile școlii au o durată de 2 ani și jumătate, dintre care primul an, adică 9 (nouă) luni, începe dela 1 Octombrie până la 1 Iulie anul următor, cu vacanțele obișnuite de Crăciun și Paște. Dela 15 Iulie până la 1 Octombrie același an elevul, va face practică de 6 luni și jumătate, la care dată se va da examenul general de diplomă.

Școala nu poate fi frecventată decât de elevi cari la înscriere trebuie să prezinte:

1. Actul de naștere, din care să reiasă că are o vârstă de cel puțin 15 ani. Se aprobă prin excepție, și sub această vârstă, elemente mai dezvoltate fizicește. Vârsta maximă poate fi cât de înaintată;

2. Certificatul de studii, din care să se constate că este absolvent cel puțin al cursului primar;

3. Certificatul de naționalitate;

4. Certificat din partea primăriei sau școlii, că are purtare bună;

5. Certificat de ce avere posedă părinții, specificându-se căi moștenitori sunt;

6. Certificat de vaccinare.

Inscrierile încep la 15 August a. c. și durează până în seara zilei de 28 Septembrie 1934. În acest interval doritorii de a urma școala vor înainta actele specificate mai sus, anexate unei cereri timbrată după lege, semnată de părinți când candidatul e minor, și de candidat, când acesta e major, pe adresa: „Școala de contabilitate și educație cooperatistă, Lugoj, str. Bocșei nr. 1 (jud. Severin)”. Odată cu actele, vor mai înainta suma de 200 (două sute) lei, taxă de înscriere.

În dimineața zilei de 29 Septembrie 1934 va începe examenul de admitere. La această dată, toți înscriși se vor prezenta la sediul școlii cu câteva coale de hârtie, toc și cerneală. Examenul va consta din: vizita medicală care este eliminatorie; dintr-o probă scrisă la limba română și aritmetică, precum și dintr-o interogare orală, din ambele aceste materii.

În genere examenul de admitere urmărește ca elevul să fie sănătos, să știe a scrie și citi corect, și a stăpâni bine materia învățată la aritmetica din cursul primar. Examenul va dura 2 zile, adică până în seara zilei de 30 Septembrie a. c. Cursurile vor începe pe ziua de 1 Octom-

brie a. c. Intrucât dela data examenului de admitere și până la data începerii cursurilor nu este decât o zi, se recomandă candidaților, ca odată cu venirea lor la examenul de admitere, să aducă și rufăria specificată mai jos, pentru a fi imediat internați. Prin aceasta școala urmărește scutirea celor reușiți de anumite cheltuieli pe care ar fi nevoiți să le facă în ducerea lor acasă pentru două zile și înapoierea la școală.

Toți reușiții vor fi internați. La data internării, fiecare elev trebuie să aibe: 3 cămăși, 3 perechi izmene, 3 perechi ciorapi, 3 costume haine, de preferat cu loarea neagră și închise la gât, 2 prosoape, 2 șervete, 4 batiste, săpun, pastă de dinți, perie de dinți, perie de haine, perie de ghetete, cremă de ghetete, o ladă cu incuetoare, ac, ață, etc. În internat, care e bine amenajat, fiecărui elev i se va servi mâncare, dormit în paturile și rufăria școlii, spălatul rufelor, băi, medicamente, vizite medicale, etc., în schimbul unei taxe de 6.000 (șase mii) lei, plătită în trei rate, și anume: 2000 (două mii) lei la data de 1 Oct. 1934; 2000 (două mii) lei la data de 8 Ianuarie 1935; 2000 (două mii) lei în prima zi după vacanța Paștelui.

Totodată, la 1 Octombrie 1934 va mai vărsa direcțiunii școlii fiecare reușit suma de 800 (opt sute) lei, costul cărților, rechizitelor, al șepcii, cauțiune, etc. Întru cât școala urmărește ca absolvenții ei să fie cât mai mult legați de mișcarea cooperatistă și de noua viață economică ce mișcare urmărește a o da satelor, se atrage atenția tuturor, că dacă numărul celor reușiți va fi mai mare decât cele 40 de locuri, cât există pentru anul I, atunci școala va prefera pe acei cari sunt recomandați și angajați de unitățile cooperatiste.

În acest scop se recomandă candidatului că pe lângă actele specificate mai sus, să aducă și actul de angajament cu vre-o unitate cooperatistă, dacă e o astfel de instituție în acel sat. Absolvenții acestei școli se bucură de termen redus în armată, făcând un an. Ei sunt cei dintâi preferați în funcțiunile de contabil, casier, secretar, al oricărei instituții cooperatiste, de orice grad, având dreptul de a se înscrie ca membri în asociația contabililor cooperatori.

Directorul școlii:
MIHAIL ERENA
Secretar:
MIHAIL POPA

ABONAMENTE:

Lei 500 pe an, 275 pe 6 luni, 150 pe 3 luni.

Pentru bănci, cafenele, industrii, toate instituțiile particulare și administrațiile publice: lei 1500 anual.

Fratello Lica Rete,

Domandându-ți multo scusa poiche non correspondato multo tempo con mata, caro mio, adesso spediez questo lettera. Stato moltissimo ocupato con contrizione contro periculos manopera pusa la cale di Sallo Ervin e sua banda contro a Postumia.

Caro mio, con mullo stupore am remarcato ieri l'altro, a Roma, vostri plenipotenziario Iancu Conciatu.

Che cattiva impressione ha fecutto questo lussato a capo, questo zingaro di-Bozovieiu e comme s'a fecuto ridicolo, in numero futuro.

A rivederci

Pinocchio Cingarelli

Partidul național-țărănesc a adoptat restabilizarea

Secțiile de studii ale partidului național-țărănesc, întrunite ieri la Tekirghiol Eforie, a luat în discuție raportul d-lui Virgil Madgearu asupra problemei valutare.

La discuții au luat parte d-nii: Ion Mihalache, dr. N. Lupu, dr. Ernest Ene, Serdici, Răducanu, C. Musculeanu, Ghelmegeanu, Călinescu și M. Popovici.

Comisiunea a adoptat în întregime raportul d-lui Virgil Madgearu.

După cum am anunțat la timp, raportul d-lui Virgil Madgearu, conchide la o restabilizare a monedei, însă ea o soluție ce urmează a se da atunci când necesitățile o vor impune.

Justificarea ei constă în faptul că moneda noastră națională nu mai are valoarea ei de la stabilizare. Decretându-se o restabilizare, s'ar ratifica o stare de fapt.

CINEMA CORSO

Azi premieră!

La orele 3, 5, 7.15 și 9.15.

Acoperiș deschis!
Sala plăcut răcorită!

Film slager de cowboy al lui
Buck Jones

Intoarcerea fiului risipitor

Congresul ecumenic al bisericilor creștine

Copenhaga. — Ziarul „Berlingske Tidende” anunță din Fano, unde se ține congresul ecumenic al bisericilor creștine:

„După lungi tratative, îndeosebi monseniorul Bell, episcopul bisericii germane oficiale, monseniorul Heckel, și după ce acesta din urmă a telefonat de mai multe ori la Berlin, congresul a adoptat o rezoluție prin care se evită sciziunea. Textul acestei rezoluții va fi publicat ulterior.”

Cenzura va fi suspendată

După informațiile pe cari le deținem dintr'un izvor demn de încredere, d. G. Tătărescu a hotărât, la stăruințele ce de mult s'au depus pe lângă d-sa, să suspende starea de asediu și cenzura, pe data de 15 Septembrie.

Se așteaptă dispozițiile guvernului în acest sens.

Consiliul economic al Micilor Înțelegeri

Cea de a treia sesiune a consiliului economic al Micilor Înțelegeri va începe la Belgrad la 24 Septembrie.

Gimnaziu românesc la Jimbolia

Pe data de 1 Septembrie c. s'a înființat la Jimbolia un gimnaziu mixt de stat, care anul acesta va funcționa numai cu clasa I, urmând ca anii viitori să se înființeze, succesiv, celelalte clase.

Inscrierile se fac în fiecare zi, iar cursurile încep la 17 Septembrie.

Taxele fiind reduse și viața din Jimbolia fiind foarte ieftină, gimnaziul, pe acest timp de criză, prezintă pentru părinți un avantaj considerabil.

Nu se reduc salariile

În legătură cu svonurile cari și-au găsit loc și în câteva ziare, cum că guvernul ar intenționa să vină cu o nouă reducere a salariilor funcționarilor pentru a realiza economiile bugetare, d. Victor Slăvescu, ministrul finanțelor, a dat aseară cea mai categorică desmintire.

Prin urmare se va căuta o aplicare convenabilă a decretelor-legi și în nici un caz nu se vor reduce salariile.

Mare cină de pește

în ziua de 1 Septembrie
Sâmbătă orele 9 — la

Restaurantul „SPORT”

din strada Bucur

Se primesc abonamente pentru mâncare la restaurant sau acasă, cu lei 800.— lunar
Mâncare de calitate întâia, dela 1 Sept. a. c.
— Bucătărie modernă!

Cinematograful

CENTRAL

Programul de azi:

Cântă în inima

Comedie muzicală cu
Jean Kiepura

Martha Eggerth

Reprezentările

la orele 3, 5, 7.15 și 9.15 seara

Prețuri normale.

SELECT

(Crucea Roșie)

Programul de azi:

Frontul

subteran

(Planul W.) cu

Brian Aherne

Madeleine Carroll

Reprezentările

la orele 3, 5, 7.15 și 9.15 seara

Aviz de înscriere

Inscrierile la internatul „Casa Învățătorilor” din Arad, pe anul școlar 1934/35, se pot face în fiecare zi, înainte de masă. Și în anul viitor școlar, ca și în anii precedenți, se primesc elevi dela toate școlile secundare, inclusiv școala sup. de arte și meserii.

La înscriere fiecare părinte sau tutor legal va iscăli o declarație prin care se obligă a plăti la timp taxele fixate de comitetul de conducere.

Elevii cari în anul trecut au fost în căminul nostru, vor grăbi să ne trimită declarația de înscriere pentru ca să le putem menține locul și numărul de ordine avut.

Fiecare elev va aduce cu sine rufăria de schimb necesară pe cel puțin 4 săptămâni și haine de pat, afară de saltea, dispunând internatul de paturi cu somieră și matrațe.

Toți elevii interni vor trebui să aibe cusut cu ață roșie numărul matricular al internatului pe toată lîngeria.

Taxele fixate de comitet sunt următoarele:

1. Taxa de înscriere lei 500.
2. Taxa de întreținere pentru copiii învățătorilor din județ, membrii ai Asociației, lei 7000.
3. Taxa de întreținere anuală pentru elevii, copiii neînvățătorilor lei 8000.

Taxa de înscriere și taxa de întreținere pe cel puțin o lună se va achita la intrarea elevului în internat, iar restul taxei de întreținere se poate plăti în rate lunare ori trimestriale, dar totdeauna anticipativ.

Elevii cari își vor spăla rufăria în internat, vor mai aduce în natură 5 kg. săpun uscat.

Comitetul Central al Asociației Învățătorilor

INTERCONTINENTALA

SOCIETATE ANONIMĂ ROMÂNĂ DE TRANSPORTURI ȘI COMUNICAȚIE

FACE TRANSPORTURI ȘI VĂ-
MURI PE ÎNTREG GLOBUL

Complect renovată
cafeneaua și barul

„Cornul Vânătorului”

Arad. Este cel mai intim local de distracție. Astă seară se deschide în cadrul unui program extraordinar.

LAMMERT-ARDELEAN JAZZ

Delă profesorii austriaci la statuia lui Kölcsey dela Carăi

Revizuirea profesorilor austriaci. — Invățătorii minoritari din România funcționează mai departe. — Statuia fără cap dela Carăi Mari

O știre insignifiantă, punctată în coloanele de informații ale unui ziar minoritar din localitate, ne spune că ministrul de instrucție al Austriei, a luat dispoziția de a revizui toate numirile profesorilor secundari. Știrea aceasta nu ne sărea, poate, în ochi, dacă eri, în coloanele aceleși gazete, nu am fi citit un amplu reportaj, în care se spunea nici mai mult, nici mai puțin, că în urma intervenției partidului maghiar, d. dr. Angelescu, ministrul instrucției, a hotărât rămânerea în posturi a învățătorilor minoritari cari au fost examinați de curând. În urma acestei hotărâri, spune ziarul, vor rămâne la catedră chiar și acei învățători minoritari, cari la recentul examen au căzut, deoarece — și aci intervine motivarea ministerială a hotărârii — timpul nu a permis ca să revizuiască și să se controleze rezultatele.

Batjocura

Nu trebuie mare doză de judecată pentru a vedea că publicarea știrii cu revizuirea profesorilor austriaci, la o zi după anunțarea „veselei” știri cu menținerea învățătorilor minoritari din România, este o bătaie de joc la adresa statului. Gazeta respectivă, publicând această știre, are aerul că spune:

— Vedeți măi, și în Austria se anunță o revizuire a profesorilor! Dar fiți siguri că acolo se și face! Noi o'am învățat, o'am sicut capul cu promisiuni electorale și ați și lăsat o baltă cu revizuirea învățătorilor noștri cari nici măcar nu știu românește!

Noi desigur o înghitim și pe asta, pentru că așa ne este firea: toleranți.

Toleranța noastră nu mai putem spune că a ajuns proverbială. Mai precis și mai aproape de adevăr suntem dacă afirmăm aci, că toleranța românească a ajuns, în mâinile minoritarilor, a presei lor și a presei dela Budapesta, un element de batjocură la adresa statului român.

Mai târziu cu 10 ani

Lavina batjocorei a tot ce-i românesc a pornit de mult. Ziarele românești din Ardeal, indiferent de culoarea lor politică, au subliniat-o de atâtea ori, însă fără nici un rezultat efectiv. Prin măsurile luate de guvern, măsuri cari nu au fost numai sferturi, sau în cel mai bun caz jumătăți de măsuri, nu s'a făcut altceva, decât s'au dat noi ocazii de batjocură la adresa noastră.

Opinia publică românească aștepta ca măsurile guvernului actual să fie mai eficace. În unele direcții au fost într'adevăr. Cităm numai cele făcute la post, unde funcționarii minoritari au fost dați afară și înlocuiți cu români. În alte părți — la C. F. R. și la școli — măsurile guvernului s'au înecat în intervențiile partidului maghiar.

Toate acestea sunt dovezi că la noi nu se iau în serios, nici de către șefi, nici de către subalternii lor, români și minoritari, ordinele. Pentru a ilustra mai bine afirmațiunile noastre cităm și un caz concret.

Zilele trecute, în trenul de Brad, într'un compartiment de cl. II., s'au urcat 3 celeristi unguri, a căror nume ne scapă. În compartiment se mai aflau și doi români. Celeristii unguri, au început să critice, în limba maghiară, natural, statul român. Și-au făcut-o în așa fel, încât românii scandalizați au părăsit compartimentul.

Acestea s'au întâmplat la 2-3 zile după ce a sosit ordinul prin care se interzice funcționarilor publici întrebuirea limbei maghiare.

Măsurile acestea, ca să fie într'adevăr eficace, trebuiau luate imediat după unire. Acum nu mai au efectul dorit. Pentru că lumea, chiar și cea românească s'a obișnuit, și, știe că dacă are ceva de rezolvat cu un funcționar minoritar, acesta nu-istă la dispoziție numai dacă-i vorbește în limba maghiară.

Statuia fără cap dela Carăi Mari

Un alt semn al toleranței românești, o formează statuile ungurești cu cari, azi, este încă împănate Ardealul.

În Iugoslavia, spre exemplu, statuile ungurești, au fost demontate imediat, după unire și trimise la turnătorii, sau puse și simplu, sfărâmate și apoi vândute ca fier vechiu.

La noi ce s'a făcut? Aproape toate au rămas la locul lor. Și s'au început cu ungerii tratative diplomatice, pentru extrădarea lor în schimbul a nu știm ce. S'au format comisii peste comisii, unilaterale, bilaterale, mixte, cari dela unire începea mânăncă banii statului fără să facă nici o treabă. Și'n tot acest timp, statuile ungurești continuă să violeze cerul românesc, continuă să menție trează în mintea ungerilor ardeleni, ideea provizoratului stăpânirii românești asupra Ardealului.

Dar, se verifică încăodată adevărul, că acolo unde statul nu ia inițiativa, particularii sunt mai întreprizi.

Exemplul ne vine dela Carăi Mari. Acolo, exista o statuie a lui Kölcsey, care sfida sentimentele românilor. Și se vede treaba, că niscăva români mai sensibili decât majoritatea, n'au mai putut răbda spectacolul oferit de mutra încrămențită în bronz, a ungerului Kölcsey. Și ntr'o bună noapte, au luat un fereștrău și au retezat capul statuii, luându-l cu ei.

Natural, fapta lor privită din punctul de vedere al legalității, este pasibilă de pedepsă, însă din punct de vedere național, este o indi-

cație, dată guvernului despre drumul ce are de urmat, față de minoritarii din Ardeal.

Fapta românilor dela Carăi Mari, este un semn al vremii. Este un semn că, masele, nemulțumite de toleranța acordată minoritarilor de către autorități, încep ele să-i pună la respect. Și desigur, acțiunile masei vor avea rezultate mai eficace decât toate ordinele și dispozițiunile diverselor guverne.

Radu Baltag

Burse pentru elevi

Ministerul Instrucțiunii a acordat liceului „Moise Nicoara” Arad, 20 burse a Lei 16 pe zi și 10 burse a Lei 9 pe zi pentru elevii găzduți în internat.

Bursele se obțin prin concurs constător din lucrări scrise la l. română și matematici, și probe orale din l. română, istorie, geografie și matematici.

Cererile pentru înscriere la concursul de burse vor fi înaintate Direcțiunii deodată cu cererea de înscriere, fiind însoțită de certificatul ultimei clase absolvită de petiționar, întrucât ar fi urmat această clasă la o altă școală, de certificatul de paupertate liberat de percepția fiscală arătând exact situația materială a părinților, precum și impozitele cau care au fost impuse, și de act doveditor că părinții sunt români.

Concursul începe în ziua de 10 Septembrie.

Elevii cari au înțunit media de concurs de cel puțin 7 (șapte) vor fi trecuți într'un tablou în ordinea mediilor. Bursele se vor acorda celor cuprinși în tablou în ordinea mediilor și după următoarele norme:

2-3 din burse se vor da elevilor dela țară sau din localități fără școli secundare — liii de țărani, învățători, preoți, profesori etc., găzduți în internat.

1-3 pentru ceilalți concurenți. Din alte informațiuni se pot obține la secretariatul liceului.

Cetiți „ECOUL”

La conferința care s'a ținut la București, în chestiunea impozitelor, a luat parte d. Slăvescu, ministrul finanțelor, d. Mitiță Constantinescu și 23 administratori financiari de încasare și câțiva administratori de constatare din Ardeal. D. ministru a constatat că acestea sunt nemulțumitoare și a hotărât ca de-acum înainte să se

procedeze cu mai multă severitate.

Iar pentru ca încasările să se poată face mai ușor, se vor numi noi funcționari, atâția de câți are nevoie fiecare județ.

Iar salariul administratorilor financiari va fi ridicat cu 3000 lei pentruca împlinirea datoriei să fie neprecupețită.

Generalul Dumitrescu a fost trimis în judecata consiliului de război

Ancheta mixtă numită de Ministerul de interne și Ministerul Apărării Naționale pentru cercetarea gestiunii dela Inspectoratul jandarmeriei, și-a încheiat prima fază a cercetărilor.

D. n.ii: inspector general administrativ Paul Goma, din partea Ministerului de interne și general Bendescu, din partea Ministerului Apărării Naționale, au înaintat departamentelor respective un prim raport asupra activității d. lui general Dumitrescu la Inspectoratul general al jandarmeriei.

Cele două ministere, sub a căror jurisdicție se află Inspectoratul jandarmeriei, au căzut de acord ca să sesizeze imediat justiția militară.

Ordinul de urmărire

Ministerul Apărării Naționale a dat pe ziua de ieri următorul ordin de urmărire:

Noi, Ministerul Apărării Naționale având în vedere articolul 93 C. J. M.;

Având în vedere denunțarea ministerului de interne, precum și rezultatul cercetării preliminare făcută de generalul de divizie Todicescu Mihai, din care rezultă că:

Generalul de brigadă C. Dumitrescu, fost inspector al jandarmeriei, colonelul Crivăț Gheorghe, fost comandant al depozitului de material al jandarmeriei ar fi comis; primul faptul de trafic de bani ai statului prevăzut și penat de art. 256 al. C. J. M., iar următorii doi faptele de sustragere de bani ai statului prev. și pen. 256 al. 1 C. J. M. și complicitate la trafic de bani ai statului prev. și pen. de art. 50 al. 2 C. P. comb. cu art. 256 al. 3.258 și 195 C. J. M.

Ordonăm să se întocmească de către raportorul special de pe lângă consiliul de război al corp. II Armată, actele de instrucțiune împotriva ofițerilor de mai sus, pentru faptele imputate fiecăruia.

Însărcinăm pe comisarul regal special de a executa prezentul ordin de urmărire, înaintând și actele relative la această urmărire.

Dat la București astăzi 30 August 1934.

Ministrul Apărării Naționale General de Corp de Armată Adjutant (ss) ANGELESCU

Pentru instruirea acestei afaceri, ministerul apărării naționale a numit pe d. gen. Grozeanu, raportor special și pe d. general Motaș, comisar regal special.

După ce dosarele anchetei făcute de d. n.ii Paul Goma și intendanș general Bendescu, vor fi aduse la Consiliul de război, raportorul special de război, raportorul special vor depune legiuitul jurământ, după care Consiliul de război va desemna un raportor și un comisar regal permanent, cari vor asista pe cei numiți de ministerul armatei.

După ce se va examina cuprinsul dosarelor acestei afaceri, raportorul special va pși la instrucția propriu zisă.

Noul medic al I. M. A.

Având în vedere că d. dr. Cucu a demisionat din postul de medic al I. M. A. pentru a fi în corcondanță cu legea cumului, în locul d-sale a fost numit tânărul, dar capabilul dr. Miron Tabic, absolvent al fac. de medicină din Cluj.

li dorim succes.

Invățători și elevi români,
Cumpărați cărțile și rechizitele școlare la

LIBRĂRIA

„CARTEA ROMÂNEASCĂ”
BULEV. REGELE FERDINAND I.

CARE ESTE CEA MAI BINE ASORTATĂ LIBRĂRIE ROMÂNEASCĂ DIN TIMIȘOARA
SE ACORDĂ RABATURI MARI

SPRIJINIȚI COMERTUL RCMĂNESC, DAȚI AVÂNT CULTURII ROMÂNEȘTI!
— PREȚURI EXTREM DE AVANTAJOASE!!! —

Programul pe Septembrie al Barului-cabaret „MADAR”:

Rin-Tin-Tin și Pimp pi

Câinii - minune, cu renume mondial,
cari citesc, socotesc și au auz muzical.
— Nu în iluzii, ci în carne și în oase. —

În program se produc: LAURA BERTINI, MANCI LAFAYETTE, FORTUNATA MARSELA, SISTERS BARRISON, RITTA RYLL, RITTA RENNY, HELEFI BABA, SARY & BABY

Dăm alarma!...

Chestiunea liceului piarist din Timișoara în fața tribunalului

Ce rost a avut amânarea debaterilor?

Tribunalul Timișoara, în completul d-lor Athanasiu și Alexandrescu, a luat în cercetare, Vineri dimineața, în camera de consiliu, apelul ordinului piarist din Timișoara contra sentinței judecătorești urbane, prin care, la cererea municipiului Timișoara, s'a candidat din cartea funduară dreptul de proprietate al piariștilor asupra tuturor bunurilor imobiliare depe terenul pe care se află actualmente liceul piarist, inclusiv acest teren.

Fondul acestui litigiu dintre primăria Timișoara și ordinul piarist, e cunoscut din articolele noastre din preajma discutării litigiului în fața judecătorești urbane. Municipiul revendică pe seama sa averea piariștilor, pe motiv că ea provine din donații și împrumuturi, făcute pe vremea stăpânirii maghiare, și că aceste donații și împrumuturi au pornit în bună parte dela municipiu. În al doilea rând, municipiul invoacă legea de încetățenire a ordinului piarist în Ungaria, lege care interzice acestui ordin să achiziționeze bunuri în proprietate. Piaristii timișoreni au călcat această lege când, la câțiva ani dela Unire, au înscris pe numele lor tot completul de proprietăți imobile la care aveau dreptul doar cu titlu de folosință.

Nedumerirea publicului românesc

Pe cât de neted a mers judecarea acestui litigiu în fața judecătorești urbane, pe cât de mare a fost satisfacția opiniei publice românești după radierea ordonată de a-

cest for de judecată pe cale grațioasă, pe atât de stranie pare acum hotărârea tribunalului de a amâna debaterile pentru data de 7 Septembrie, zi în care instanța de apel se va ocupa de ascultarea părților.

Hotărârea aceasta a umplut de neliniște sufletele românești care urmăreau de ani de zile activitatea subversivă a piariștilor timișoreni.

În oricare altă țară, faptul că piariștii mai au și azi pe edificiul lor statuia Sfântului Ștefan, cu coroana Ungariei pe cap, ar fi fost suficient pentru a judeca dacă acest ordin mai are sau nu îndreptățire la viață. A spune că te-ai românizat, dar a lăsa pe edificiu și pe mai departe, în chip de sfidare, simbolurile Ungariei milenare, e un lucru ce numai în România legalistă și prea tolerantă se poate vedea.

Ascultarea părților?

Acesta este motivul pentru care tribunalul a mai amânat cu o săptămână agonia ordinului piarist, care, orice zvârcoliri ar mai face, va trebui să sucumbă sub propriile lui uelutiri, falșuri și îndrăzneții?

Dar ce ar mai putea să spună părțile, atunci când la dosar există scripte concludente, când la dosar s'a atașat și opinia juridică a d-lui George Popu, fost

președinte al Inaltei Curți de Casație?

Amânarea e justificată într'un singur caz: dacă tribunalul, din exces de deferență pentru ordinul piariștilor, a chibzuit că e bine să se demonstreze că s'au dat acestui ordin toate posibilitățile de apărare, într'o afacere în care apărarea și așa este anihilată de dreptatea cauzei pe care o reprezintă partea adversă.

Porțile deschise?

Dacă nu acesta este unicul scop al amânării debaterilor, atunci s'au lăsat deschise, pentru piariști, toate căile intervențiilor oculte, toate porțile culiselor care pot duce la o greșeală ce numai cu greu va putea fi corectată, cine știe în ce viitor.

Tribunalul trebuie să știe că înspre el se îndreaptă, la data de 7 Septembrie, toate privirile românilor care au urmărit uelutirile din cei cinsprezece ani de Românie Mare ale ordinului piarist din Timișoara.

Completul care judecă acest proces se găsește în fața unui caz pe care textele de lege poate că nu-l luminează îndeajuns, dar conștiința românească l-a rezolvat de pe acuma cu pierdere, — cu pierdere meritată, — pentru cei ce au indus în eroare, au uzat de falș și au uelutit.

Să sperăm că tribunalul va înțelege imperativele superioare din dosarul supus judecății sale.

Groznică răzbunare a unui soț înșelat

Belgrad. În fața tribunalului din Pazarevoc, a compărut tânărul Dragomir Miloslavievici, din împrejurimile acestei localități, acuzat că înapoiindu-se acasă și surprinzându-și soția cu un consătean, anume Dușan Ristici, a pus mâna pe acesta și l-a urcat pe o mașină de gătit aprinsă provocându-i grave arsuri pe tot corpul. După

ce a aruncat pe nefericitul său rival într'un ungher al camerei, și-a snopit soția în bătăi.

Ristici a scăpat cu viață, dar a rămas infirm pe toată viața. Miloslavievici a fost achitat pe motivul că un soț înșelat poate să-și pedepsească adversarul cum crede de cuviință.

Zece contingente la manevre

Manevrele cari se vor face anul acesta, vor avea extindere neobicinuită.

La Marele Stat Major au loc lucrările necesare în jurul acestui eveniment, întrucât intenția inițială a conducătorilor armatei este de a concentra zece contingente.

Această hotărâre însă întâmpină mari dificultăți din punct de vedere material, deoarece chemarea sub arme a zece contingente ar produce o cheltuielă de câteva sute de milioane.

Din această cauză se pare că până la urmă manevrele se vor face cu 6 contingente și

anume: 1933 și 1934 cari se află sub arme și 1929, 1930, 1931 și 1932, cari sunt în poziție de rezervă.

Manevrele se vor face cu toate unitățile, afară de armele cari au o instrucție de trei ani.

Prin urmare, manevrele se vor face cu aproximativ un sfert de milion de ostași.

Toate aceste masse vor fi îndrumate spre Transilvania, în locul care se va fixa în ultimul moment.

Date precise asupra manevrelor se vor cunoaște după 15 Septembrie, când ministerul apărării naționale va începe publicarea comunicatelor.

Al 30-lea congres al păcii

Berna. — Duminecă se va deschide la Locarno, sub auspiciile autorităților helveticе al 30-lea congres universal al păcii.

Pe ordinea de zi a congresului figurează următoarele chestiuni: starea actuală a chestiunii dezarmării; consecințele acordurilor dela Locarno; conferințele balcanice; pactul balcanic și alte actualități de ordin internațional.

Paralel cu congresul se va ține și sesiunea comitetului internațional pentru uniunea vamală europeană.

Disparația a șase fete din Orade

Orade. Poliția din localitate este pe urmele unei periculoase bande de traficanți de carne vie, în urma activității cărora acum câteva zile au dispărut din Orade nu mai puțin de șase fete. Una dintre ele, Clara Kohn, reușind să scape de sub supravegherea femeii căreia i-a fost încredințată, din gara de nord din București a fugit la poliție, denunțând întreaga afacere.

O scrisoare din București, venită la Orade, a lămurit o parte din această chestiune. Se crede însă că celelalte cinci fete au sosit deja la Constantinopol.

Prima zi de campionat

Unirea-Tricolor — Gloria C. F. R.

Măine în localitate se va disputa matchul Unirea-Tricolor și Gloria CFR, despre cari am spus multe, iar acum anunțăm formațiile definitive:

Unirea-Tricolor: Rădulescu — Sucitulescu, Găvăț—Robe, Steinbach, Ghermelie—Florea, Schileru, Niculescu, Cârjan și Seifert.

Gloria CFR: Boșniac—Hustig (Varjassi) Volentir—Ökrös, Faur, Peclcan—Igna, Voia Bai-ci, Dobra, Barbu și Mercea.

Biletele s'au pus în vânzare

Pentru a înlătura o eventuală aglomerare la casa arenei, comitetul a hotărât ca cei ce doresc să participe la match, pot să-și procure bilete dela d. Irimescu Zeno, care stă la dispoziția spectatorilor, azi dela ora 4 până la 6:30 în hoalul hotelului „Crucea Albă”, iar Duminecă dimineața dela orele 10 până la 12.

Prețul biletelor. Loja 65 lei, tribună 50 lei, tribună membrii 40 lei, stat 30 lei, stat membrii 25 lei, studenți și militari 20 lei.

O surpriză

Tot la cassă se pot primi și biletele de pronostic.

Fiecare participant la intrarea pe teren va primi pe lângă biletul de intrare și un bilet de pronosticuri, — care va fi complectat cu numele, adresa exactă și rezultatul re-prizei întâi și rezultatul final.

Iar înainte de începerea jocului două persoane vor umbla atât pe tribună cât și pe lăză cu două — urne unde urmează să fie introduse bilețelele.

Aceia persoană care va indica rezultatul exact, va primi un premiu care va consta din 4 metri de crepdechine de mătășă sau o pereche pantofi marca cea mai bună Dermata.

În cazul că vor fi mai multe pronosticuri exacte, se vor trage la sorți cele două premii. Pentru aceasta s'a propus o comisie compusă din prof. N. Blaga, Ferdinand Gheorghe, Szekey Mihai, Lupșa Coriolan, dr. Falusi Ludovic și Friedman Iuliu — în prezența lor. Luni înainte de masă se vor trage la sorți.

Se mai joacă partida „U”-Chinezul?

Pe Duminecă era programată întâlnirea între echipele divizionare. Universitatea și Chinezul, ce urma să aibă loc la Timișoara, sub conducerea d-lui Traian Țu-nea.

Este aproape sigur că partida nu se va disputa, deoarece Universitatea a făcut

contestație la federație, cerând fixarea unei alte date. Ea a invocat motivul că — nefind deschise facultățile — jucătorii sunt plecați, deci indisponibili.

În cazul când contestația nu se va soluționa favorabil „U” va fi silit să forțateze

Ripensia — Iuventus

Anul trecut Iuventus, debutând în Divizia Națională, a dispus de Ripensia la Timișoara cu 3:1. La return însă timișoreni au câștigat.

Fiind astfel cu rezultatele din anii trecuți, asupra rezultatului de acum nu ne vom putea pronunța.

Prima „nocturnă” la Timișoara

Azi, Sâmbătă, 1 Septembrie, la orele 9 seara, publicul sportiv timișorean va avea ocazia să vadă — pentru prima oară în Timișoara — un match de foot-ball, la lumina becurilor electrice.

Acest nou gen de spectacole, en vogue, denumite de bucurăsteni „nocturne”, sunt foarte frecvente în orașele din zona câldurilor caniculare — unde peste zi un match de foot-ball e un adevărat chin, atât pentru jucători cât și pentru public — prezentând, în afară de o atmosferă plăcută și avantajul că se poate juca cu un public numeros în orice zi de lucru.

În acest scop, terenurile sunt luminate á giorno de o sumedenie de lămpi electrice și mingile sunt înmuiate într'o substanță fosforescentă, putând fi vizibile în traectoriile lor descrise prin spațiul neluminat, de deasupra lămpilor. Din când în când sunt schimbate, deoarece, murdărindu-se, își pierd

din strălucire.

La Timișoara debutul îl vor face echipele CAT și Rapid, pe arena celei din urmă, amenajată în acest scop. Partida în sine nu se anunță interesantă, deoarece diferența dintre teamuri e cam mare, în schimb nouitatea spectacolului, pentru Timișoreni, o să atragă un public numeros.

Un nou restaurant

Azi, Sâmbătă seara, se deschide în Arad, str. Horea no. 2, restaurantul „Albina”.

Noul restaurant va avea bucătărie românească, grătar special, gustări a la Vechiul Regat, bere „Azuga”.

Conducătorii restaurantului asigură publicului un serviciu prompt, rapid și curat, fără a se mai încasa procente și bacșișuri.

Cu ocazia inaugurării de azi seara, oaspeților li se va servi bere și o gustare românească.

Restaurantul și Berăria

„ALBINA” Arad, Str. Horia No. 2.
Bucătărie românească, — mâncări calde și reci.

Bere Azuga. Vin din Podgorie. Grătar special!
Duminecă, gustare gratuită, la bere.
Procente și bacșiș nu se socotesc!